Пише: Светозар Ливада
субота, 28 јун 2008 01:56

Проф. др Светозар Ливада, филозоф, социолог, историчар и демограф, посљедњих је година највећи дио свог времена и енергије посветио истраживању страдања Срба у Хрватској о чему је написао и књигу „Етничко чишћење - озакоњени злочин". Но, предмет његовог интересовања нису само ратна страдања него и послијератна голгота кроз коју пролазе Срби у „лијепој њиховој“. Предсједник Заједнице Срба у Хрватској у разговору за „Нови Репортер“, категорично тврди да „Срби у Хрватској никада у својој повијести нису били у горем положају. Чак ни у НДХ“.

Права само на папиру

Срби су практично сад изван закона јер у Хрватској су све националне мањине сведене на једну трећину. То је класична ксенофобија - наставак расизма из Другог свјетског рата. Они су израдили монументални закон о националним мањинама, којим машу пред Европом, али га не примјењују. Друго, одузимањем станарског права Хрватска је Србе лишила елите, јер нико се у градове не враћа. Не враћа се ни у провинцијалне градиће гдје су инжењери, агрономи, љекари - имали друштвене станове. Даље, неколико десетака хиљада Срба изгубило је од једне до десет година пензију и власти то не враћају. Онда, изгласана је потреба да сви они који су радили у друштвеном сектору у Крајини добију тзв. конвалидацију - признавање радног стажа, али се ни то у пракси не примјењује иако постоји законски основ. Умјесто тога примјењује се узурпативно право.

Такође, имате хиљаде примјера узурпативног насиља на некретнинама - запосједање стана, затим реамбулација катастра, чак пренос вриједности земљишта на неког другога, сјечу воћњака, гајева... Србима је на селу опљачкана сва имовина.

Селективна обнова

Обишао сам 1.500 уништених насеља, од тога Срби су уништили 300 хрватских, али су зато Хрвати вратили четири пута више – 1.200. Ја сам о томе написао књигу и имам тачну представу колико је чега и гдје уништено. Хрватска насеља су сва обновљена и објекти враћени у првобитно стање, а Србима се обнављају само сужени габарити, тако да се закидају и њихови будући насљедници. Рецимо кућа коју они обнављају има 30 квадрата, а човјек је имао виле. Често пута амбар му је био већи него кућа коју сада добија.

Стамбено збрињавање

У нашем народу постоји израз да се збрињава стока. Не можете ви збринути људе под немогућим условима. Тај облик збрињавања повећавање је куповне моћи државе. Људи су отишли одавде само са најлон кесицом и оставили не само кућу, него сву њену опрему. У једној кући може бити опрема вриједна једне четврти града: златнине, умјетнине... Све је то остало. Примјера ради Загреб је протјерао 18.5000 Срба. Њихови станови и све у њима остало је Хрватској.

Збрињавање је даље дискриминирано, јер у најбоље објекте, они збрињавају избјегле Хрвате из Босне, који су такође, жртве рате. Оно што остане компензира се Србима. И онда се љуте што неће да приме.

Највећи доказ пораза те обнове и повратка јесте то што је на почетку првог мандата Санадерове владе у којој је учествовао СДСС, било 14.000 жалби на обнову - што значи сваки трећи који се врати жалио се на обнову. На крају тог првог мандата било је 14.300 жалби. Значи, ништа се не рјешава.

Иначе, доминистар који рјешава та питања Србин је и кажу да је добар. Он је можда добар за себе. Покушао сам с њим да ријешим неке случајеве, али неће ни да ме прими, јер ја сам за њега, пошто критикујем владу, антисрбин, онемогућавам измирење.

Хапшења и суђења

Хрватска је на Интерполове листе ставила неких 4.000 Срба, а нигдје их нису објавили. Сваки Србин стрепи да дође овамо, јер ако дође они кажу да је на Интерполовој листи и ухапсе га. Знам десетине људи који су осуђени потпуно невини. Најмаркантнија осуда за мене је, Зорана Банић - жена која је у одсуству осуђена најприје на 20 година, па онда на 13 када је испоручена, па на десет и издржала је шест, а уопште није присуствовала том злочину нити у њеној пресуди има икаквог доказа за дјело за које је осуђена.

Оваквим хапшењима и суђењима хрватске власти продужавају етничко чишћење. Они су намјерили да заврше српско питање у Хрватској као коначно питање. А, најтрагичније је то што у томе учествују и неки Срби у тој коалицији.

Чињеница је да постоји неколико стотина хиљада Срба изван хрватског простора, док у Хрватској постоје њихове некретнине и разорени завичаји. Али они неће да се суоче с тим да је овдје био грађански рат.

Хрватска инсистира на Овчари као највећем злочину. То није тачно. Највећи злочин у Хрватској злочин је над Србима у селу Јанузи гдје је убијено 500 људи и одвезено у хладњачама. О томе постоји заштићени свједок. Међутим, нема ни једног јединог процеса за тај случај.

У Сиску је, од свих градова, убијено највише људи, али нема процеса, јер би био доведен у питање Ђуро Бродарац, шеф полиције у то доба. Тај је изрекао највећи цинизам, који сам прочитао, на рачун Срба: да су Срби тако неспособни да не могу ходати насипом Саве, па отклизавају, онда им главе отпадају, а тијело оде Савом у Дунав.

Најчистије етничко чишћење

У Хрватској је спроведено најчистије етничко чишћење које је игдје икада спроведено. Нападнута је топономастика - 52 топонима преноминирана су и нису враћена - највећи топоним је Вргин мост. У сваком том топониму уништен је идентитет свега што је живо и

мртво тамо постојало. Гледао сам како је кокошка са пилићима убијена. Онда је нападнут катастар. Па је извршен „књигоцид“. Мој пријатељ Хрват написао је књигу о уништавању књижног фонда. Особа која је написала напутак о томе како то треба уништавати награђена је прошле године поводом дана библиотекарства. Уништено је 100.000 књига - све што је латиницом и ћирилицом штампано негдје у Србији, сва марксистичка литература и сва антифашистичка литература; многе књиге чији су аутори Јевреји, муслимани, Руси. То је нека ксенофобија која захвата све са становишта чисте расе.

Лажни бројеви о повратку

Говори се о броју од 150.000 Срба повратника. Међутим, то није тачно. На иницијативу нас неколико, UNHCR је одобрио средства да се научном методом дође до тачног броја повратника. Спроведена је репрезентативна анкета и према њој вратило се између 42.000 и 50.000. Од тога, откако су се почели враћати до 2002. када је анкета спроведено - умрло је 15.000. То значи да је сваки трећи умро.

Људи се не враћају јер се не осјећају сигурно, не обнавља им се имовина.

Селективно им се издаје држављанство: једном члану дају, другом не и тако су разбијали породице. Људи који су рођени овдје не могу добити ни привремени боравак, иако им је потребна радна снага. Умјесто тога увозе је из Румуније, Пољске - осам хиљада таквих дозвола су дали.

На хиљаде је оних којима пензија није враћена. Ниједан Србин - повратник није остварио пензију из основе пољопривредног осигурања, иако су годинама плаћали доприносе...

Прелазак у католичку вјеру

Тај проблем исто је трагичан. Постоји процедура покрштења то се зове баптизација, то је један процес. Али постоји и други процес - преноминација националитета. Хиљадама ђака у школама разредници су у дневницима промијенили националну припадност. Пред посљедње изборе долазили су ми људи, старци, жале се да су добили извадак за

гласање и на њему пише Хрват.

(Нови Репортер)